

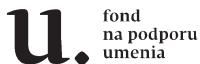
ONDREJ KLENOVSKÝ
ROZPRÁVKY
MEDZI RIADKAMI

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Copyright © Ondrej Klenovský 2019
Illustrations © Nina Neczliová 2019
Cover Design © Ľubica Končeková 2019
© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o., Bratislava
<http://www.vsss.sk>, e-mail: vsss@stonline.sk

Kniha vyšla s finančnou pomocou
Fondu na podporu umenia

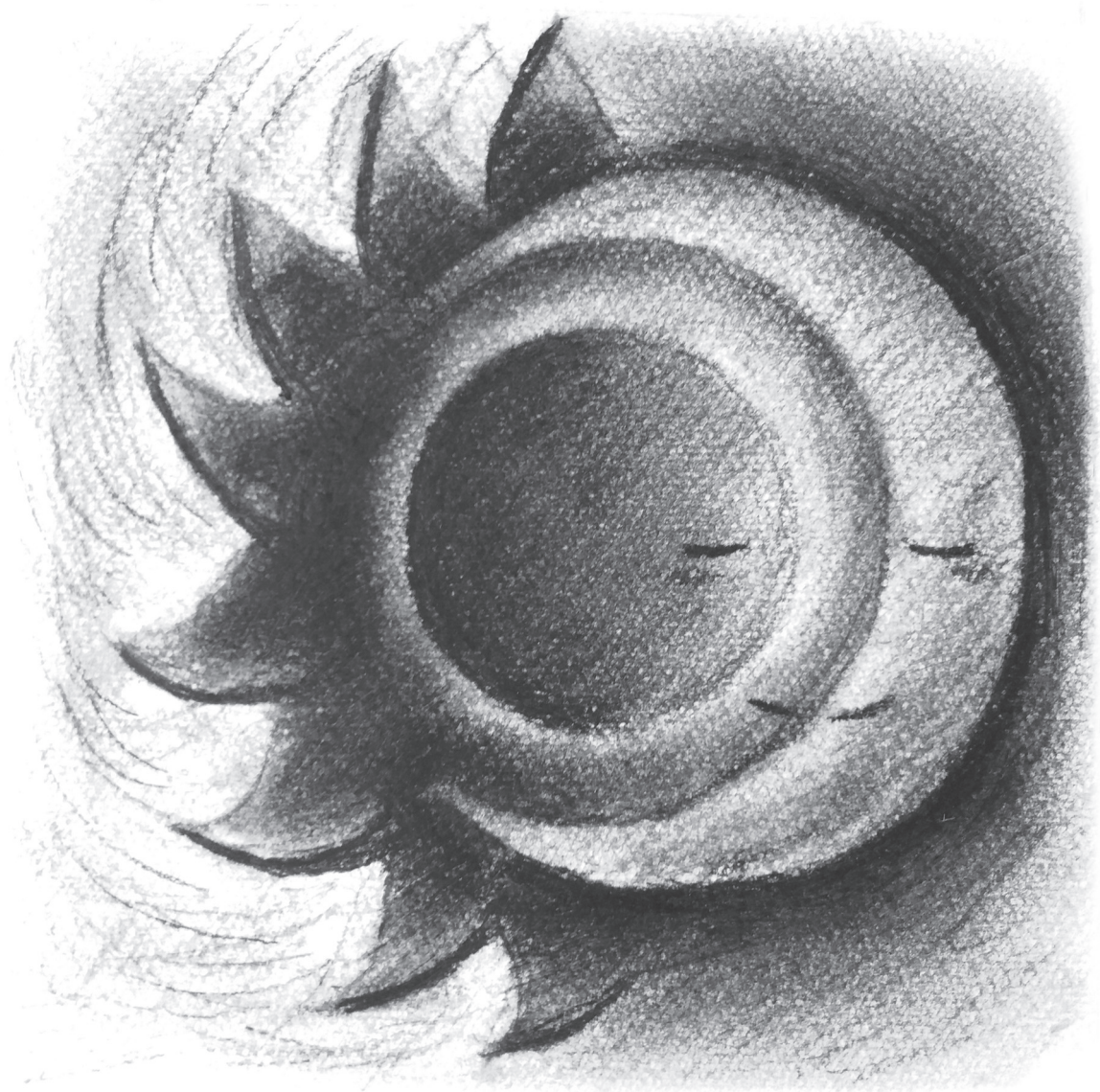
VYDAVATEĽSTVO SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV, spol. s r. o.

Ondrej Klenovský: Rozprávky medzi riadkami
Zodpovedná redaktorka Iva Vranská Rojková
Ilustrácie Nina Neczliová
Obálku s použitím ilustrácie Niny Neczliovej navrhla Ľubica Končeková
Grafická úprava a sadzba Ľubica Končeková
Tlač P + M, s. r. o., Turany
Vydanie prvé
Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8202-081-9

ONDREJ KLENOVSKÝ

**ROZPRÁVKY
MEDZI RIADKAMI**

ONDREJ KLENOVSKÝ

**ROZPRÁVKY
MEDZI RIADKAMI**

Rozprávka o (šteniatku a) slobode

I.

Noc odkrývala svoju pravú tvár. Ulicami mesta prechádzal šedý tieň jesene a vo vlasoch mu vietor prehŕňal žltohnedé lístie obnažených stromov. Námestie bolo ľudoprázdne. Len mesiac, ukotvený ako striebriстая hlavička klinca na čiernom plátne oblohy, žmúril do okien domov a dotykmi svojich perleťových lúčov prinášal unaveným ľuďom zaslúžený spánok. Hviezdy spolu s ním pozorovali ponurú atmosféru nočných ulíc a uličiek...

Uprostred námestia sa týčila socha postavená na počesť víťazstva slobody. Mlčala, pretože jej pery skameneli v tajuplnom tichu. Len v duchu sa smiala, keď spomínala na svoje slávnostné odhalenie a slová rečníka: „... táto socha je znak slobody, znak víťazstva nad útlakom a nepravosťou...“ V svojom kamennom vnútri sa smutne uškŕňala nad toľkou iróniou. Krajinu, na námestí ktorej sa týčila, totiž pokorili, zničili, a nikde ani stopy po slobode či po víťazstve. Stála tu na znak slobody, na znak víťazstva ako nemá a bolestná výčitka. Kamennou hlavou sa jej prehánali myšlienky a niekde hlboko v kamennom srdci sa liahla túžba prehovoriť k ľuďom a povedať im:

– Prečo? Prečo ste ma postavili, keď váš národ nie je slobodný?

Po chvíli sa v nej búrka myšlienok utíšila a pomaly sa jej začalo driemať. Vietor jej hladil tvár, ťažké ruky, oslobodzoval jej nohy od tiaže tela. Oči sochy by najradšej vyronili slzu, ale nebolo nad čím plakať...

Zrazu socha začula podivné mrmlanie. Pozrela sa k nohám a dole ležalo šteniatko. Chúlilo sa k žulovému podstavcu, akoby hľadalo náznak tepla v chladnom kameni. „Je mu zima,“ pomyslela si socha. „Aké je len krásne, milučké, maličké...“ obdivovala drobné, živé stvorenie, keď vtom, dôstojné nočné ticho a nekončiace sa mlčanie sochy, prerušil tenučký hlások:

– Aké ste nádherné, trblietavé hviezdičky. A koľko vás len je. Ste veľká, preveľká rodina a mesiačik je váš otecko. Len ja som také samé, samučičké...“

Soche zrazu ostalo clivo na duši, pocítila smútok, ktorý zatiaľ nepocítila, lebo doteraz cítila iba zlobu. Zlobu voči tomu, že je taká zbytočná.

No teraz sa smútok v duši premenil na ľútosť v srdci, a tá sa pretavila do večnej otázky, ktorá nesúvisela s popisovanými pocitmi: „Načo ma postavili, sochu víťazstva slobody, keď v tomto národe sloboda neexistuje?“ – ... a kamenné oči začali vlnúť...

– A či naozaj neexistuje? – ozval sa hlások.

– Ty mi rozumieš? – opýtalo sa srdce sochy, no jej pery zostali nehybné.

– Áno, rozumiem každému tvojmu slovu, každému tvojmu pocitu... Si nahnevaná, že tu nie je sloboda a si smutná, že som samé, samučičké a chceš mi povedať, že si tu so mnou. Ďakujem ti... Ďakujem ti za to, že si môj priateľ. Vieš, ja veľa priateľov nemám...

– Ani ja nie... – skonštatovala socha.

– Tvojou priateľkou je sloboda.

– Sloboda? – začudovala sa socha a pokračovala: – Tá tu už dávno nie je...

– Ale je... Keby tu nebola, tak tu nestojíš. Zbúrali by ťa...

– Možno máš pravdu... Ale ja žiadnu slobodu nevidím...

– Nevidíš ju? – opýtalo sa šteniatko: – A ako sa dá vidieť sloboda?

– Nevie, – odmlčala e sa socha.

– Sloboda je tam kde je ON.

– Kto je ON? – nechápala socha.
– On je Všemocný... ON stvoril tento svet... On je Láska... – zanietene vysvetľovalo šteniatko.

– A majú HO ľudia vo svojich srdciach? – socha položila páľčivú otázku.

– Áno...

– Všetci?

– Všetci.

– Tak prečo potom ľudia vedú vojny, prečo zabíjajú druhých, prečo sa nenávidia? Prečo?! Prečo si nechajú rozkazovať od iných? Od tých, čo im zle vládnu? Ved' potom nie sú slobodní...

– Nie je to tak. ON im dal slobodu, slobodnú vôľu, môžu teda robiť, čo chcú, čo považujú za správne. A ak sa im zdá, že to, čo robia, je prejav slobody, tak to bude sloboda...

Socha mlčala a šteniatko hovorilo ďalej:

– My nemáme právo posudzovať, či je ich konanie slobodné, alebo neslobodné. Nemôže to posudzovať ani mesiac, ani hviezdy, ani ľudia. Jediný, kto to môže posúdiť je ON. Len keď sa odovzdáme Jemu a naše srdcia sa stanú Jeho chrámom, pocítíme tichú radosť. A už viac nebudeme súdiť. Lebo ten, kto súdi, odsudzuje a hľadá, čo je zlé. Je ľahké nájsť to, čo je zlé. Zlo vidí každý, lebo leží na povrchu. Ale skúsme nájsť to, čo je dobré. To vidieť ťažko, lebo dobro je ukryté v srdci a do srdca očami nedovidíme. Do srdca dokážeme dovidieť iba srdcom.

Socha mlčala a precit'ovala každé slovo, ktoré hovorilo šteniatko. A zrazu bola plná, plná niečoho celkom iného než predtým. Predtým bola plná zlosti a neistoty, keď si hovorila: „Načo ma sem postavili, keď tu nie je sloboda?“ Ale teraz cítila niečo iné: pokoj a istotu. Pretože mala istotu v tom, že v tomto i v každom inom národe môže byť sloboda, ak je tam ON. A tiež si uve-

domila, že keď je v národe jeden jediný človek slobodný, môže byť sloboda v celom národe.

II.

Zima vliezla šteniatku pod kožuch a viečka mu oťaželi únavou. Socha mlčala, lebo ju naplňal čudesný pocit, ktorý doposiaľ nezažila. Šteniatko pozeralo na mesiac a hviezdy a povzdychlo si:

– Aj vtedy svietili... – potom zosmutnelo a dodalo: – ... ale teraz tu už nie je... Moja mamička...

Stála tu však socha, ktorá sa stala jeho priateľom. Ale nemohla ho zobrať do náručia, pohladit' ho, poláskat'.. Socha tiež nemohla počuť tep jeho srdca, týčila sa vysoko a nehybne stála. Veď sochy to majú vo zvyku...

Šteniatku sa v očiach zaleskli slzy a potichu sa rozplakalo. Plakalo potichu, lebo svojím smútkom nechcelo trápiť svojho priateľa – kamennú sochu.

Socha zo svojich výšin videla iba maličké kľbko schúlené pri podstavci a aj keď veľmi chcela, nevidela mu do srdca...

Šteniatko zatvorilo oči a spomínalo na všetko krásne, čo prežilo a jeho srdce naplňala radosť. Hrejivý pocit sa zo srdca rozšíril po celom tele a už ho zrazu netrápila zima. Na tvári sa rozhostil blažený úsmev a napokon zaspalo...

Nad spiacim telom šteniatka sa z ničoho nič zjavil pár bielych krídel a ich nádherná belosť rozžiarila námestie tak, až sa zdalo, že zavládlo pravé popoludnie. Zostúpil anjel, ktorý zobral dušu šteniatka do svojich rúk a odletel...

Keď sa šteniatko prebralo z tvrdého spánku, nevedelo, čo sa deje. Nevide-